

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2019 sausis Nr.115

*Išėjau į kiemą
pažiūrėti
sniego
žiūriu
visas
kiemas
kaip vaikėlis
miega
aš stovėjau
ir žiūrėjau
ir išbudint
nenorėjau.*

Jonas Mekas

KVIEČIAME

Vasario 9 d. 16 val. Žaliaduonių teatro spektaklis „Už tave to padaryti negaliu“ (rež. Šarūnas Kunickas).

Būtina pamatyti! Šis spektaklis – 2018 m. Lietuvos suaugusiųjų mėgėjų teatro apžiūros-šventės ATSPINDŽIAI laureatas! Jame taip pat vaidina tauragniškams gerai pažįstami žmonės – Inga Motiejūnienė ir Alvydas Danauskas.

Bilieto kaina 2 Eurai

Utena – Biliakėmis (koordinuoja Šaulių sąjunga – Asta Tidikienė, tel. 8 614 73788)

Vasario 11 d.

12.00 val. **Biliakėmis – Klykiai** (koordinuoja Vidutė Padlipskienė, tel. 8 616 29792)

Klykiai – Tauragnai (koordinuoja Rita Butavičienė, tel. 8 618 20735)

Vasario 15 d. 18 val.

Jungtinis UKC Tauragnų, Saldutiškio, Kuktiškių skyrių ir Kirdeikių laisvalaikio centro meno kolektyvų **koncertas Tauragnų kultūros namuose**. Veiks Pačkėnų bendruomenės ir laisvalaikio centro, Klykių bendruomenės ir Biliakėmių laisvalaikio centro parodos.

Po koncerto – šauliška košė.

ŠVĘSKIME KARTU!

Renginiai, skirti Vasario 16-ajai ir Šaulių sąjungos 100-mečiui pažymėti
Kviečiame visus! Prisijunkite! Pasipuoškime tautine atributika!
Žygis „100+1 Draugystės kilometras“

Vasario 9 d.

9.00 val. **Tauragnai – Kirdeikiai** (koordinuoja Danguolė Trimonienė, tel. 8 618 20334)

Kirdeikiai – Saldutiškis (koordinuoja Violeta Deveikienė, tel. 8 686 32295)

Saldutiškis – Kuktiškės (koordinuoja Giedrė Šimkūnaitė-Kandratavičienė, tel. 8 675 35782)

Vasario 10 d.

9.00 val. **Kuktiškės – Pačkėnai** (koordinuoja Giedrė Tubelienė, tel. 8 686 62321)

Pačkėnai – Utena (koordinuoja Loreta Mikalauskienė, tel. 8 639 90426)

Senuosius metus palydint Gruodžio 28 d.

Kokia gi šventė be Kalėdų senelio ir jo palydovės nykštukės!

Šventės dalyviams buvo dalijami 2019 metų Tauragnų krašto kalendoriai (rėmėjai – Utenos rajono savivaldybės tarybos narys, Eugenijos Šimkūnaitės labdaros ir paramos fondo rėmėjas Darius Šinkūnas ir Tauragnų krašto garbės pilietis, įmonės „Agrenta“ vadovas Algis Trinkūnas). Dėkojame.

Kiaulė – 2019 metų simbolis

Susirinkusius linksmino grupė „Skandalistai“

Kapela „Tauragna“ gruodžio 31 d. koncertavo Utenos kultūros centre, čia sutiko ir Naujuosius metus.

Sausio mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

*Kai atgal pažiūriu, tai ir nedidelis džiaugsmas
atrodo tartum stebuklas, kuriuo tikėti imu.
Gal ir visas gyvenimas – vienintelis, vienas,
didžiausias mano stebuklas, nepaprastas
paprastumu.* Just. Marcinkėvičius

60 metų jubiliejų pažymi Zenius Juška iš Vidžiūnų ir
Regina Vilkeliškienė iš Ruzgiškių kaimo;

70 metų sukanka Nastei Kurmienei iš Šuminių,
Veronikai Štundžienei iš Sėlės ir
Juditai Šukienei iš Ryliškių;

75 metų sukaktį pažymi tauragniškiei Vanda Juškienė ir
Aloyzas Grigonis, Regina Grašienė ir **Aloyzas Remeikis** iš Pilkenių, **Silvestras Rimgaudas Sinkus** iš
Tauragnų kaimo, **Jonas Jočys** iš Sėlės;

80 metų jubiliejų švenčia Natalija Valkauskienė
iš Maleckazemio;

85-erių metų – Bronislava Želėnienė iš Skroblaus vs.

Bronė Juknevičienė Kaipgi mes be Tauragnų...

Pradedu naujus, dar vienus laikraščio metus. Ir vėl kalbinsiu artimesnius ir tolimesnius kaimynus, o vasarą vėl žadu važiuoti į kaimus ir užrašyti kaimo žmonių istorijas. Kiekvieną kartą džiaugiuosi, kad mano pašnekovai be galo įdomūs ir labai geri žmonės. Dažniausiai kalbinu vyresnius, jie daug gyvenime matę, daug išgyvenę. Kalbamės apie paprastus dalykus, o gal ir ne – apie žmonių gyvenimus... Nežinau, kaip pasakojimus vertintų su mūsų kraštu nesusiję žmonės, bet mums tie pasakojimai, tikiu, kad įdomūs, nes istorijų herojai – mūsų kaimynai. Per tai, kaip jie pasakoja savo gyvenimo istorijas, mes matom jų vertybes, gal net kažko išmokstam. Šiandien savo gyvenimo istorija dalinasi

Verutė Gimbutienė.

„Gimiau žiemą, 1943 m. gruodžio trečią dieną, mama sakė, kad trečią valandą dienos. Buvau trečia mergaitė šeimoje. Taigi trys–trys–trys... Mano tėvų, Venslovų, namai stovėjo Tauragnų kaime, ant kalniuko, už ežero. Dabar to namelio nebėra, tik nuotrauka išlikusi. Tarp manęs ir vyresniosios sesers Aldonos buvo dešimties su puse metų skirtumas. Kita sesuo, Ona, buvo vyresnė dviem metais.

Čia gimė ir augo V. Gimbutienė. Dabar namo jau nebėra, čia paskutinė nuotrauka, fotografuota 2004 m.

Tėvai buvo paprasti valstiečiai, turėjo 3 ha žemės, ūkis – karvė, paršeliai. Save atsimenu gal nuo kokių penkerių–šešerių metų. Vaikiškų žaidimų nelabai pamenu, žinau tik, kad mama buvo pasiuvus medžiaginę lėlę, su ja žaisdavau. Kai ateidavo pavasaris, tada jau gera, eidavom balose taškytis, bandeles iš smėlio kepdavom, su kokiom *blėkinėlėm* tarškindavom.

Labiausiai džiaugiuos, kad tėvai išmokė dirbti, o darbo turėjom visada. Paršeliams reikėdavo prirauti žolės, ją vadino *vištakojais*. Pasiimdavom maišus ir gal pora kilometrų eidavom Gineičio dvaro krūmuos tų *vištakojų* rauti. Namuose tekdavo dirbti visus darbus, kokie būdavo, niekas mūsų tikrai nelepino.

Gražiausi dalykai iš vaikystės – vasaros ir sekmadieniai. Mama kiekvieną sekmadienį vesdavosi į

bažnyčią. Prisimenu klebono Povilo Čiukčio pamokslus, jie būdavo labai jautrūs, apsiašarodavau klausydama, klebonas irgi susigraudindavo. Prieš Velykas ir Velykų ryte mergaitės eidavom klūpėti bažnyčioje, turėdavom pasisiuvusios *veliumus* iš marlės. Jau kai buvau vyresnė, prisimenu, kaip jaunimas iš Šinkūnų, Taurapilio, Tauragnų kaimų gavėnios laikotarpiu paeiliui vis kitame name rinkdavosi giedoti *Kryžiaus kelių*. Po giedojimo dar nesiskirstydavom, linksmintis buvo negalima, tai sėdėdavom, kalbėdavomės. Labai gražūs būdavo tokie susijėjimai. Ir gegužinės šeštadieniai vis kitam kaime... Nebuvo lengvas gyvenimas, bet džiaugsmo jame užteko...

Labai norėjau eiti į mokyklą. Kadangi buvau gimus gruodžio mėnesį, tai mokyklą truputį *pramiegojau*, pirmon klasėn pradėjau eiti nuo aštuonerių. Tekdavo ir basom eiti, tais laikais apavo negalėjai taip lengvai nusipirkti, o ir pirkti nebuvo iš ko. Iki mokyklos buvo trys kilometrai. Žiemą, kai užšaldavo Tauragnas, eidavom ledu nuo Šakalienės kalnan link Šimelių, dabar Kulbačiauskų, namų. Įdomiausia būdavo eiti namo – voliodavomės sniege, kai ledas būdavo skaidrus, žiūrėdavom, kur žuvys. (Mes tai čiuoždavom ant portfelio nuo nedidelio kalniuko už mokyklos valgyklos. Ir ne pradinukės būdamos, vyresnės! Mano buvusios klasės draugės Vaida, Danutė tikrai tai prisimena. Tik paskui mamos turėdavo pasirūpinti mūsų *plisuotom* uniformom... – Pastaba autorės). Kai labai prisnigdavo, tėtė nuveždavo arkliu. Tais laikais kaime gyveno daug žmonių: Rameliai, Biriukai, Strakšiai, Kirkos, Manišiai – ir vaikų buvo daug.

Pirmoji mokytoja buvo Araminaitė (Danauskienė). Gaila, bet pradinės mokyklos nuotraukų neturiu – gal mūsų tada nefotografavo, o gal pinigų neturėjom nuotraukoms. Vyresnių klasių jau turiu.

Dar prisimenu, kad per Kalėdas puošdavom eglutę. Einam su tėte miškan, atsinešam eglutę... Žaisliukų neturėjom, todėl tiko koks saldainis, obuolys ar pačių pasidarytas papuošimas. Geriausias prisiminimas – kai vienais metais ėjom prie eglutės pas Svarauskus Kumšon. Eglutė pas juos jau *šumnesnė* buvo, muzikantai grojo. Įdomu būdavo eiti svečiuos...

O vasaros... Vasaros būdavo kolūkyje. Mama neidavo, o stažo tai reikia. Tai mes su seserimis dirbdavom, o darbadienius rašė mamai. Ir dirbdavom nemažai. Šieną

grėbdavom, ravėdavom, vyrai rugius kirsdavo, mes iš pradalgių imdavom. Kai seserys paliko namus: viena ištekėjo, kita išvažiavo mokyti – tai likau dirbti viena. Nuo šešiolikos metų į mokyklą jau nebėjau, liko tik darbas kolūkyje, o dirbau viską. Buvo sunku, ypač kūlimas. Kas dirbo – tikrai gali patvirtinti. Žiemą mažai darbo, daugiau būdavau namie. Mama išmokė austi, audžiau ir rinktines *marškas*, ir *servetas*, ir rankšluosčius. Man patiko austi. Dar turiu savo austinių lovatiesių, vaikams esu padovanojusi. O pavasarį vėl iš naujo...

Iš dešinės: Verutė Venslovaitė (Gimbutienė), Bronė Ingaunytė (Slesoravičienė), Genė Meidutė, Stasė Lukštaitė (Mikulėnienė), apie 1958 m.

Mačiau, kad kolūky nieko gera – prapulsiu visai. *Išsiplėšiau* mokyti. Išleido, nes pasirinkau žemės ūkį – išvažiavau į Antalieptės žemės ūkio technikumą mokyti agronome. Tik taip galėjau išeiti.

Iš pradžių namo važiuodavau kiekvieną savaitgalį, atrodė, kaipgi be namų... Namu ir namu! Gaudavau stipendiją, gyvenau bendrabutyje. Gyvenom kambary dvi iš Tauragnų, aš ir Žiezdrių Stasė, ir dvi iš Užpalių. Aš buvau *suaugesnė*, gal atrodžiau rimtesnė, todėl tapau grupės seniūne. Atsirado pareigų, veiklų, apsipratau, namo jau mažiau traukdavo. Jaunimas gi, norisi su draugais pabūti. Galvoju, kad mano patys geriausi metai buvo technikume. Tikrai gera buvo, viskas sekėsi. Mokslas truko trejus su puse metų, technikumą baigiau 1967-ais kovo mėnesį. Paskyrimą gavau už Dusetų, į kolūkį Zarasų rajone, dirbau ekonomiste. Jau draugavom su Povilu, jis dirbo Gargžduose, geologijos stotyje, atvažiuodavo. Susipažinom, žinoma, Tauragnuos, kartu ejom mokyklon. Prisimenu ne iš pradinių klasių, jau didesnį. Siaustas buvo... Prisimenu, kaip kurioj tai klasėj visi išrikiuoti koridoriuj ant suolo stovėjo, ir visi buvo rašalu išsitepę. Į mokyklą atvažiuodavo poetas Tilvytis, paprastas ir draugiškas. Jis mylėjo savo kraštą, o ir žmonės jį mylėjo. 2004 m. buvom pakviesti į Maironio muziejų Kaune paminėti T. Tilvyčio 100-ųjų gimimo metinių, iš Tauragnų važiuvom gal penkiese. Manęs paprašė pakalbėti, po minė-

jimo žmonės priėjo, kalbėjomės, Tilvytis iš tų laikų turėjo daug gerbėjų.

Prie Tauragnų mokyklos, dešinėje – Verutė Venslovaitė, stovi Levutė Stundžaitė iš Šeimaties, apie 1958 m. Fotografavo Pranas Trinkūnas

V. Venslovaitė (Gimbutienė) Antazavės technikume. 1966 m.

Kai 1959 m. atidarė kultūros namus (Povilas pasakojo, kad dirbo prie jų statybos), jaunimas eidavo šokiuos, labai daug jaunimo susirinkdavo. Mes irgi eidavom, šokdavom. Kultūros namuos biliardo stalas būdavo, jaunimas susirinkdavo, žaisdavo biliardą – Povilo visur būdavo pilna. Paskui išvažiavo armijon, aš mokyti, susirašinėjom laiškais. Tokia ir buvo draugystė iki 1967 m. lapkričio 6 dienos, kol apsigedėm. Gyvenom Tauragnuos. Kaipgi mes be Tauragnų! Tik

nebuvo kur gyventi – nei pas mano tėvus norėjom, nei pas Povilo nebuvo kaip gyventi tam namelyje prie ežero. Gal pora mėnesių pagyvenom, o paskui mums pasisekė – seneliai Talaikiai nuomojo butą, kaip tik nuomininkas išėjo ir mes apsigyvenom vienam Talaikių namo gale. Gimė Aivaras, tada nebuvo taip, kad trejus metus gali vaiką auginti – dekretines tris mėnesius atbuvai, ir darban. Senelis Vincas Talaikis pabūdavo prie vaiko, kol dirbdavau, ir močiutė Talaikienė, kai grįždavo karvę pamelžus. Dar moterį tokią samdėm. Darželio Tauragnuos tada dar nebuvo. Mano mama padėti negalėjo, namie gyvuliai, ūkis, Povilo mama valgykloje dirbo. Bet mums nebuvo blogai – su seneliais Talaikiais buvom kaip šeima. Televizorių turėjom, tai vakarus pas mus leisdavom ir valgiu dalindavomės – jau kaip sutarėm! Nusipirkom skalbimo mašiną, rūbus išskalbdavom. Kai gimė Dijana, pradėjom statyti savo namus. Kaip tik šalia Talaikių buvo laisvas sklypas. Mums labai pasisekė, nes ir darbus nudirbdavom, ir vaikai prižiūrėti. Povilo senelis Pranas, nors buvo aklas, kažkaip atsiskaičiuodavo žingsnius ir, pasiramstydamas lazdele, ateidavo pas savo jaunystės draugą Vinčą. Jie labai draugavo, susitikę dažnai prisimindavo visokius jaunystės nutikimus. Senelis bendravo ir su kunigu Čiukčiu, duodavo valtį pasiirstyti ežere.

Dirbau kooperatyve revizore. Paskui kaimų kooperatyvus naikino, perkėlė į Uteną. Galėjau važiuoti dirbti į miestą, bet darbo daug namie buvo, vaikai maži, gyvulius pradėjom auginti – kaip išvažiuosi? Povilas jau dirbo kolūkyje vairuotoju. Irena Lingienė pakvietė *apylinkėn* (dabar tai būtų seniūnija, – pastaba autorės), nes kaip tik Judita Leišytė išėjo ir buvo laisva vieta. Apylinkėje dirbau penkiolika metų. Paskui jungė etatus ir man reikėjo išeiti. Tuo metu reikėjo antro žmogaus taupomojoje kasoje, galėjau ten eiti, bet nuėjau į muziejų. Su visais darbais kažkaip palankiai susiklostydavo. Rasa Atkočiūtė išėjo dekretinių atostogų, galvojau, nors laikinai, bet geriau eisiu į muziejų. Rasa į darbą negrįžo, nes gyveno Utenoj. Aš pasilikau muziejų net 23 metus. Kai pagalvoju – man labai sekėsi su vadovais! Ir kolektyvai buvo puikūs. Kooperatyvo pirmininkas Balaišis buvo labai geras vadovas. Ir apylinkės pirmininkas Atkočius – apylinkėj visi buvom kaip šeima, ryte kartu darbus aptardavom, jei kada reikėdavo kur išvažiuoti, jokių kliūčių nebūdavo.

Muziejuje dirbau ekspozicijos prižiūrėtoja, bet tekdavo ir ekskursijas vesti. Pradėjau dirbti, kai Tauragnuose buvo T. Tilvyčio muziejus, iš to laikotarpio nėra ką labai prisiminti. Paskui laikai pasikeitė, ekspozicija buvo skirta Tauragnų krašto žymiesiems žmonėms, atsirado keičiamų parodų salė. Labai padėdavo darbuotojai iš muziejaus: atvažiuodavo Rolanda, Augis, Dalius, Raimundas – jie atveždavo parodas, pakabindavo. Tauragnuose yra buvę labai įdomių parodų.

Kompleksuodavau, kai reikėdavo atsistoti prieš žmones. Prisimenu, iš vakaro paskambino, kad į muziejų

atvažiuoja gal 40–50 žmonių iš Vilniaus universiteto. Labai jaudinausi – mokyti žmonės, kaip aš su jais bendrausiu. Papasakojau apie Tauragnus viską, ką žinojau, legendas, padavimus, o jie man kad plojo! Net keista buvo, kad taip paprastai, šeimyniškai bendravom ir supratom vieni kitus. Atvažiuodavo žmonių iš tuometinio Leningrado, rusiškai pasakodavau. Jau nebedirbau, kai buvo atvažiuavę keli žydai, ieškojo savo senelių namų. Pasikviečiau Gražiną, ji jau dirbo muziejuje, pagal nuotraukas kartu radom, kad jų senelių namai – *Paliutės* Strazdienės namas. Dirbau ilgai, jau buvau pensijoje, kai atsisveikinau su muziejumi.

Dar labai malonūs prisiminimai – kai į kultūros namus atvažiuodavo teatras. „Paskenduolė“, „Siuvėjų dienos Silmačiuose“ – kokie puikūs spektakliai. O žmonių kiek susirinkdavo! Pasieniais sėdėdavo, ant palangių – visur žmonės! Kai Eugenija Šimkūnaitė atvažiuodavo, pilna salė žmonių susirinkdavo jos paklausti. Nesvarbu, ar koks koncertas bus, dėl Gesės žmonės eidavo. Verutė, Povilo teta, ir mama Ona buvo Eugenijos Šimkūnaitės draugės, labai gražiai bendravo. Povilas gal bent du kartus E. Šimkūnaitę į Vilnių vežė, jos bute buvo.

Vaikai, Aivaras ir Dijana, užaugo, turim keturis anūkus. Dabar likom vieni. Atrodė, kaip vaikai užaugs, o jie taip greitai užaugo, kad net nepastebėjom. Sunkiausia buvo iki mokyklos, o paskui jau viskas taip greitai ėjo... Savaitgaliais vaikų net nematydavom, laiką leisdavo kartu su Driukų ir Tilvyčių vaikais, jie visi buvo neišskiriami draugai. Žiemą kaip išeidavo visai dienai su slidėm, tai grįždavo šlapi ir alkani. Valgydavo tai pas vienus, tai pas kitus. O ir mes nebuvom *sukvešę*, kolūkio laikais važiuodavom į ekskursijas, daug kur esam buvę. Į ekskursijas išleidavo Povilo mama, ji mums buvo „greitoji pagalba“ – pasirūpindavo vaikais, ūkiu, nors pati prižiūrėjo savo tėvus, dirbo. Šeimomis bendravom su Driukais, Tilvyčiais, Saplinskais, švėsdavom gimtadienius, vardadienius, nors darbų turėjom, savaitgalių laisvų nebuvo – gyvuliai, vasarą šienas. Karvės atsisakėm jau po 2000-ųjų. Norėjosi padėti vaikams, kad ir savo turi, bet vis atrodė, kad dar galim padėti. Pernai atšventėm auksines vestuves, džiaugiamės vaikais ir anūkais, laukiam, kada atvažiuos. Atvažiavimai nėra dažni, nes kiekvienas turi

savo darbus, užsiėmę, Aivaras dažniau užsuka, nes gyvena Utenoje, važiuoja į kaimą, sodybą susitvarkė. Anūkai gyvena Lietuvoje, išskyrus vieną, kuris dirba stiuardu Birmingene, Anglijoje.

Kai prasidėjo kaimo turizmo sodybų laikai, ir mes pasistatėm prie ežero pirtį. Bendru giminių susitarimu mums leido išsipirkti Gimbučių namą. Povilas jokių būdu nenorėjo parduoti namelio prie ežero, nes Gimbučiai čia gyveno nuo senų laikų. Net senelis neprisiminė, kada jį statė. Mes nesireklamavom, į pirtį atvažiuodavo Aivaras su draugais, paskui vieni iš kitų susižinodavo ir klientų tikrai būdavo nemažai, ypač jaunimo. Paskui atsirado modernesnių sodybų, mes nieko ypatingo nesilūmėm, tik vieta graži.

Aivaras priklauso žygeivių klubui. 2017 metų rudens pradžioje, o buvo pasakiškai gražus oras, jų klubas surengė žygį aplink Tauragno ežerą. Marti pakvietė ir mane. Kaip tik tvarkiausi namuose, bet mečiau visus darbus, lazdas į rankas ir einam. Susirinko gal 40 žmonių, buvo ir vaikų, kai kas ir šunis vedėsi, dviračiais važiuavo. Pirmas sustojimas buvo Taurapilyje, dalyvavo ir seniūnas, papasakojo apie mūsų kraštą, Taurapilį, Tauragno ežerą. Mes su Povilu Bitininkystės muziejuje Stripeikiuose virėm žuvienę. Pasivaikšiniusi visa kompanija nuėjo toliau ir žygį baigė mūsų „Tauragno slėnyje“. Iš viso buvo nueiti 27 kilometrai, žygiui atminti gavau diplomą. Praeitą rudenį žygeiviams žuvienę virėm Vasaknose.

Džiaugiuosi, kad ir dabar mūsų gyvenime yra ne vien buitį, dar tinkam ir įvairioms pramogoms, neužsidarom namuose. Turim nuostabius kaimynus: Dicevičiaus name apsigyveno jauni žmonės, net pasiilgstam vieni kitų, labai nuoširdžiai bendraujam. Sudnių name irgi gyvena jauna šeima, Povilas žemę suaria, raginam, kad jie daržą pasisodintų. Norim su visais sutarti, padėti, jei reikia“.

Kai baigėm kalbėtis, aš Verutės paklausiau, ar pastebėjo, kad jos gyvenime buvo daugiau džiugių dalykų, nei liūdnu. Kiekvienas išgyventas sunkumas davė kažką teigiamo ateičiai. Sunki vaikystė išmokė dirbti ir nebijoti jokio darbo. Nenorėjo prapulti kolūkyje – rado išeitį. Nelengva jaunos šeimos gyvenimo pradžia – bet atsirado žmonių, kurie padėjo. Visada buvo ėjimas pirmyn, išeities ieškojimas, mokėjimas džiaugtis.

Apie renginius trumpai

Sausio 12 d. minėjome Laisvės gynėjų dieną

Tauragnų krašto muziejuje iki vasario 19 d. – trijų Baltijos šalių skiautininkų darbų paroda.

Sausio 17 d. Tauragnuose svečiavosi Utenos kultūros centro lėlių teatras „Zuikis Puikis“. Jie parodė puikų spektakliuką „Skruzdėlė atsiskyrėlė“. Režisierė Janina Baldauskienė.

Po spektaklio

Sausio 18 d. UKC Tauragnų skyriaus mėgėjų teatro „Mokas“ artistai buvo išvykę į Daugailius, kur parodė spektaklį „Išklausyk mus“ (pagal K. Kalyčio pjesę „Lifte“). Režisierė Loreta Juškėnienė.

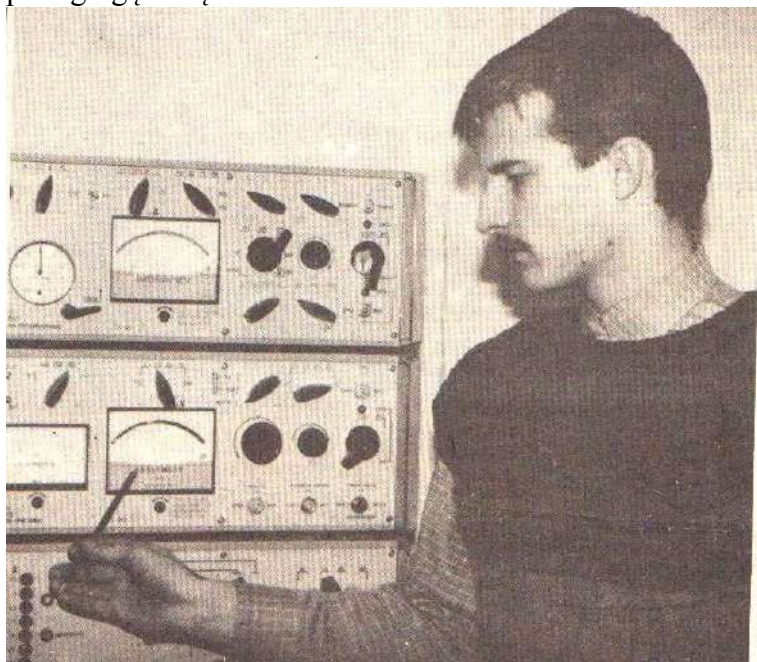
Tęsiame rubriką „Iš pageltusių spaudos puslapių“

Tiesą sakant, šiais metais šitos rubrikos planuose nebuvo. Bet sulaukiau nemažai paklausimų, kodėl nebespausdiname, todėl rubrika atnaujinama. Šiame laikraščio numeryje jau svečiuojasi nebe „Lenino keliu“, bet „Utenis“. Kaip tik skaitytojų pageidavimu metų pradžioje pavadinimas buvo pakeistas. Tai įvyko **1989 metais**. Prieš 30 metų.

1989 m. sausio 21 d.

Vaidotas Lingė politechnikumo III kurso MAP-86/A grupės moksleivis. Mokosi metalo apdirbimo plovimu specialybės. Jis yra mokslo pirmūnas, Lenino stipendininkas, aktyvus visuomenininkas. Grupėje turi autoritetą, mandagus, paslaugus moksleivis. Tarp bendraamžių mėgstamas, su juo mielai bendrauja ir dėstytojai. Vaidotas turi humoro jausmą, neparodo neigiamų emocijų.

Tėvai – Tauragnų apylinkės Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto sekretorė ir vietos ambulatorijos medicinos felčeris – gali didžiulius išauginę darbštų, pareigingą sūnų.

V. Vijeikio nuotr..

Vasario 4 d.

Jeigu taip visi...

Pažįstu aš jį iš tų dienų, kai Augustinas dar mašinų-traktorių stotyje dirbo. Smagus kuliarnosios mašinistas buvo. Paskui, kai paėmė vikšrinį traktorių, taip ir šiandien jį tebevairuoja. Žinoma, nebe pirmąjį. Pastaruoju jau šeštąjį sezoną laukus vagoja.

– Vargsti per žiemą vienas. Varytumei savo senuką rimtesniam „gydumui“ į specializuotas dirbtuves, – pataria draugai.

– Sakote, rimtesniam? – šypteli Augustinas ir vėl palinksta prie variklio.

Niekas neįtikins, kad svetimas gali geriau suremon-

tuoti jo traktorių. Pakankamai prikalbėta ir prirašyta skambių žodžių apie kylantį kaip ant mielių darbo našumą, augantį kolektyvų sąmoningumą. Pirmiausia turime jausti kiekvienas asmeninę atsakomybę. Taip, kaip ją jaučia mūsų kolūkio mechanizatorius Augustinas Stundžia. Jau treči metai jis pats remontuoja traktorių, nes žino, jog atvežtą iš specializuotų dirbtuvių techniką vis vien dar kartą reikės peržiūrėti. Štai Antano Bilaišio traktorių remonto mechaninė gamykla taip suremontavo, kad teko antrą sykį atgal vežti. Augustinui toks atsakomybės supratimas svetimas. Štai kodėl jis bevelija daugiau padirbėti. Stebina jo kantrybė. Šitiek dešimtmečių išdirbti su vikšrinu traktoriumi! Geležinę sveikatą reikia turėti. O gal išsaugojo ją ir todėl, kad kitur jos be reikalo nešvaistė. Jau šiemet į užtarnautą poilsį išeina. Bet parako dar yra. Nesiskubina palikti mėgstamą darbą. Jeigu taip ir atsitiktų, Augustinas galės ramiai leisti pensininko dienas. Tradicinę traktorininko estafetę šeimoje perėmė jo sūnus.

V. Laurinavičius, Tauragnų kolūkio traktorininkas; A. Vaikučio nuotrauka

Rinkimai vyko ir tada. Štai tokia patvirtinta komisija.

1989-01-30

Tauragnų rinkiminė apylinkė Nr. 21/21 Bareikytė Aldona, Jono – Tauragnų kolūkio darbo kolektyvas.

Čepukas Raimundas, Leono – Tauragnų vidurinės mokyklos darbo kolektyvas.

Dicevičius Jonas, Kazimiero – Tauragnų kolūkio darbo kolektyvas.

Grašys Danielius, Justino – Tauragnų sumanią galvą ir nagingas rankas, pats išmano, kaip kolūkio darbo kolektyvas.

Jauniškis Algis, Juozo – Tauragnų kolūkio darbo kolektyvas.

Juknevičienė Bronislava, Bronius – Tauragnų vidurinės mokyklos darbo kolektyvas.

Kalinskas Jurgis, Jono – Tauragnų kolūkio darbo kolektyvas.

Lingė Jonas, Juliaus – medicinos darbuotojų profsąjungos rajono komiteto prezidiumas.

Stundžienė Veronika, Juozo – Tauragnų kolūkio darbo kolektyvas.

Trimonis Žymantas, Vlodo – Tauragnų kolūkio darbo kolektyvas.

Varneckas Vygantas, Stasio – kultūros darbuotojų profsąjungos rajono komitetas.

Balandžio 1 d.

Viena visas keturias kertes

Daunoriai – tolimas kaimas Tauragnų kolūkyje. Strazdų sodyba šio kaimo pakraštyje prie pat miško, kur ir prasideda Nacionalinis parkas. Aplink seniai arti dirvonai, pievų lopiniai, žemės reželiai bulvėms, miežiams, daržams. Strazdai čia įsikūrė prieš daugelį metų, nusipirkę gyvenamąjį namą su ūkio pastatais. Šeimos galva Antanas Strazdas dirbo Daunorių girininkijos eigulių, žmona Danguolė irgi išeidavo į mišką tai daigų sodinti, tai šiaip ką nors dirbti, tačiau daugiausia buvo užsiėmusi namuose, nes vienas po kito gimė vaikai ir šeimninę vis labiau traukė vienkiemyje plačiau ūkininkauti.

Antanas Strazdas dėl širdies ligos namų ūkyje daug ką padėti negali. Tad visa rūpesčių ir darbų našta gula ant šeimninės pečių. O kokio svorio ta našta, sunku net apsaityti.

– Laikėme aštuonetą karvių, tris, kurios mažiau davė pieno, pardavėme, tai mažiau darbo, – kalbėjo Danguolė Strazdienė.

Tačiau ūkis – ne tik karvės. Tvarte, pamatę svetimą žmogų, sunerimo jau trys nemaži veršiai, dvi telyčios, dvi avys su keturiais ėriukais, ketvertas paršavedžių, dvi penimos kiaulės. Kieme vaikščiojo gražus pulkelis paukščių – kalakutai, vištos, žąsų. Atskirai mažesniame tvartelyje šieną išėdžių pešiojo arklys.

Vaikų penketas. Vyriausiajam Kęstučiui – jau devyniolika. Vaikinas paskutinius metus mokosi Ukmergės žemės ūkio mechanizacijos technikume. Apie Kęstutį teko girdėti taip atsiliepiant: „Turi

sumanią galvą ir nagingas rankas, pats išmano, kaip traktorių suremontuoti“. Pasakojo, kad traktorių išmoko vairuoti tada, kai paaugliui draudė net šalia tėvo mašinos kabinoje sėdėti. Išmoko ir dirbo, išvagojo miškų pakraščius, padarydamas priešgaisrines juostas.

Kita namuose atrama – aštuoniolikmetis Linas, kuris dirba plastmasinių dirbinių kooperatyve. Ūkyje nesirenka ką dirbti – melžia karves, kiaules pašeria, pašaro iš daržinės į tvartus atgabena.

Šeimoje auga dar dvi mergaitės. Danguolė jau Tauragnų vidurinės mokyklos aštuntokė, moka melžti karves. Viena dar penktokė, bet namuose taip pat nedykinėja. Tik mažajam Antanukui vos treji metai sukako, ir jis visur paskui mamą sekioja.

– Vienos karvės pieną pasiliegame, o kitą parduodame. Pernai net po keliasdešimt litrų kasdien į Šeimaties punktą pristatydavome. Sviestą patys pasigaminame, neperkame. Duonos taip pat ne visada einame į parduotuvę. Kai gauname ruginių miltų, namuose išsikepu kokią noriu, taip į klausimą, kokius maisto produktus perka, atsakė šeimninė.

Ji dar pridūrė, kad užtenka savų vištų kiaušinių, kas rudenį pjauna paukščius, neseniai pjovė vieną lašininį. Pernai šeima pardavė dvi karves, tris didelio svorio veršius, daugiau kaip šimtą paršelių. Prie viso šito dar pridėkime kai kuriais mėnesiais beveik po dvi tonas parduodamo pieno ir suprasime, kiek šeima pagamina maisto produktų.

Tai kiek jie žemės turi? – paklaus ne vienas. Į šį klausimą atsakė pati Danguolė Strazdienė.

– Sodiname 30 arų bulvių, 20 arų užimame miežiais, o likusius dešimt arų – runkeliais ir daržovėmis. Šieno prisipjaunam visokiose pievelėse, miško laukymėse turime apie trejetą hektarų užsėję žolėmis. O galvijus ganome, kur tik galima pakrūmėse ir miške.

Šitoks Strazdų ūkis, išlaikomas darbščių rankų.

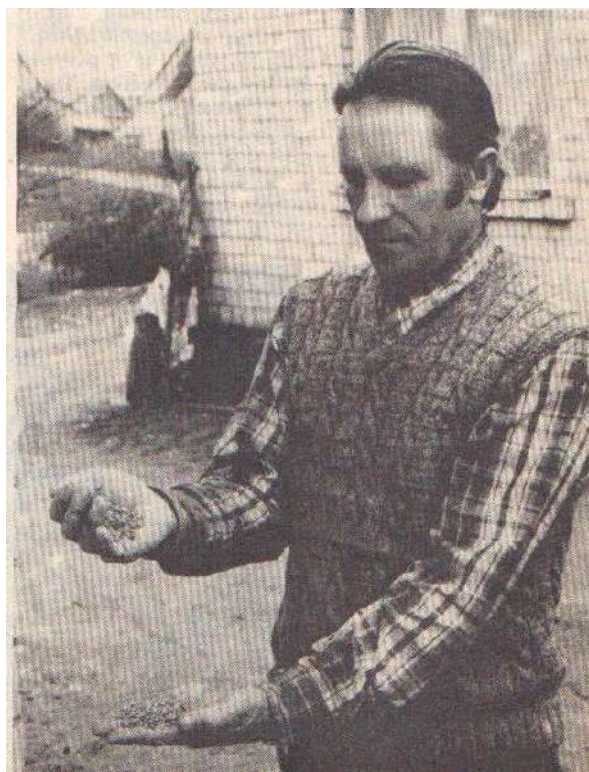
D. Čepukas

Gegužės 1 d.

Žemei šeimninų bus

Praejusių metų rudenį pirmasis rajone Sėloje gyvenantis Aloyzas Pošiūnas Tauragnų kolūkyje išsinuomojo dešimt hektarų žemės ir ėmė ruošti savarankiškai ūkininkauti: nusipirko daugiau karvių, paprašė, kad leistų įsigyti traktorių, tvarkėsi įvairius padargus. Netruko prabėgti keli mėnesiai, ir štai atėjo pavasaris, atnešęs didelių rūpesčių. Naują T-25 traktorių jau nusipirko, kolūkis žadėjo padėti įsigyti plūgą, nereikėjo kažkur kitur ieškoti miežių sėklai, nes jos pardavė irgi kolūkis, bet paaikėjo, kad pirmosios sėjos negalės pradėti be vikšrinio traktoriaus. Rudenį taip suarta dirva, kad be galingesnio traktoriaus įdirbti neįmanoma. Todėl pagalbos kreipėsi į kolūkį. Pustrečio hektaro miežiais apsėjo, kitas likęs plotas – ganyklos ir šienavimui. Juk jau turi septynetą karvių, dvi telyčias. Tad

pašaro reikės nemažai. Ona ir Aloyzas Pošiūnai savo ūkį taip tvarkys, kad galėtų kuo daugiau parduoti pieno. Kiaulių penės tik keletą, todėl javams nedidelį plotą ir atrėžė.

Išsinuomojės žemės, Aloyzas Pošiūnas ryšio su kolūkiu nenutraukė. Priešingai – dabar tas ryšys dar labiau sustiprėjo, nes kolūkis žemdirbiui viskuo padeda, sudaro sąlygas, kad žmogus galėtų savarankiškai dirbti.

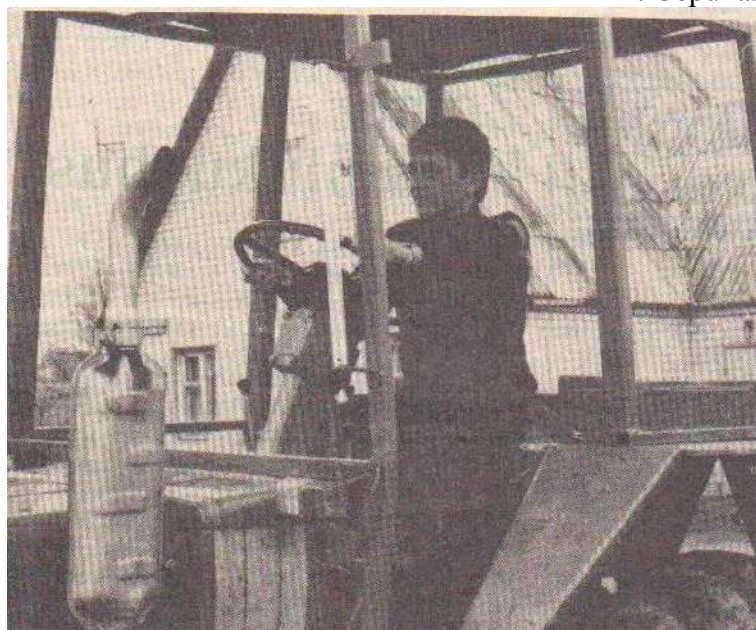
Neseniai Aloyzas Pošiūnas parašė pareiškimą, kad nori iš Sėlos gyvenvietės išsikelti, įsikurti vienkiemyje, aplink kurį būtų išsinuomota žemė. Tada paimtų ne dešimt, o penkiolika hektarų. Kolūkio pirmininkas Alvidas Driukas pritarė, pažadėjo padėti. Todėl šeimai atsirado naujų rūpesčių ir svarbiausia – statybai reikia daug pinigų. O jų gavimo šaltinis – parduodama produkcija. Tikisi, kad pastatytą gyvenamąjį namą iš kolūkio įsigis su nuolaida, o ūkio pastatus susiręs patys. Mano, kad įsikurti vienkiemyje po metų ar truputį daugiau tikrai galės.

Pošiūnai kolūkiui skolingi nelieta. Pasirašydami žemės nuomos sutartį, pasižadėjo ne tik už hektarus sumokėti 1330 rublių, bet ir šiemet parduoti 15 tonų pieno, 750 kg. mėsos. Dar tik metų pradžia, o jau pardavė trejetą kiaulių, ketvirtą netrukus parduos. Ir tai ne viskas. Turi paršavedę su septynetu paršelių, kuriuos visus laikys ir penės iki bekonų, nes reikia pinigų. Tad sutartis dėl mėsos gamybos bus keleriopai

viršyta. O pieno šiais metais jau pristatyta beveik šešetas tonų.

Šitaip Pošiūnai pradeda šeiminkauti savame ūkyje. Su gera nuotaika, kupini vilčių ir rūpesčių. Visą laiką matydami tėvų pavyzdį, stengiasi ir vaikai. Tiesa, Rasa, vyriausioji dar tik aštuntos klasės mokinė, bet viską namų ruošoje dirba, padeda melžti karves. O štai septintokas Vismantas jau moka vairuoti naująjį traktorių, tik viena kliūtis – užtat, kad metų mažoka, tvarkos saugotojai draudžia. Audriui dar tik aštuoneri, o Kristinai ketveri greit sukaks. Žodžiu, auga ketvertas vaikų. Kaip sako tėvai, dabar tik svarbu, kad būtų galutinai išspręstas klausimas dėl žemės paveldėjimo. Ją dirbti bus kam.

D. Čepukas

V. Vijeikio nuotraukose: Aloyzas Pošiūnas dar kartą pasižiūri, ar gera sėkla; sūnus Vismantas moka vairuoti traktorių; mamai ruošoje padeda Audrius ir Kristina.

Siūlomos vasaros kelionės (su gidu)**Baltarusija. Gardinas ir apylinkės
2 dienos/1 nakvynė****2019 m. birželio 1-2 d.**

1 diena. 5.30 val. ryte išvykstame iš Tauragnų. Atvykstame į **Gardiną**. Ekskursija Gardine autobusu ir pėsčiomis. Pietūs. Karinės technikos ekspozicija – Šlovės pilkapis. Vėliau vykstame prie Gardino Didžiosios Choralinės sinagogos, Gardino gaisrinės pastato, pilies ir kt. Interaktyvus Gardino miesto planas – naujų technologijų pagalba bus parodyta miesto istorija. Pagrindinė pėsčiųjų gatvė Sovetskaja. Lenino aikštė. Klausomės Vargonų muzikos koncerto. Prekybos centras „Old City“. Vykstame į nakvynės vietą. Nakvynė dviviečiuose kambariuose.

2 diena. Pusryčiai. Vykstame prie Augustavo kanalo. Vėliau vykstame į netoli Gardino buvusias partizanų žemines. Ekskursija su vietiniu gidu po žeminių teritorijų. Apžiūrime eksponuojamą karinę techniką, amuniciją. Partizanų vaišės – degustuojame vietinį gėrimą su užkandėle. Agro kompleksas – skulptūrų, pramogų parkas. Laisvas laikas Gardine. Po pietų išvykstame į Lietuvą. Vakare apie 22.00 val. grįžtame namo.

Į kelionės kainą (75 eurai) įskaičiuota: kelionės dokumentų sutvarkymas; kelionė patogiu autobusu; 1 nakvynė su vakariene ir pusryčiais; kelionės vadovo paslaugos; ekskursinė programa; įėjimo bilietai į mokamas lankytinas vietas, bevizis leidimas į Baltarusiją (PRIVALOMAS visiems keliautojams); Sveikatos draudimas kelionės metu (PRIVALOMAS visiems keliautojams);

Keliaujantiems reikalingas **PASAS**.**Užsirašyti į ekskursiją iki vasario pabaigos.**

**Talinas – Stokholmas – Talinas - Keila krioklys
– laisvalaikis prie jūros
(2019 m. rugpjūčio 12-13-14)**

Kelionės kaina 85 eurai žmogui

1 diena. Anksti ryte išvykstame į Taliną. Kelionė per Latviją, Estiją. Ekskursija po Taliną. 18.00 val. keltu išplaukiame į Stokholmą. Kelte laukia įvairios pramogos: karaoke, gyva muzika, diskoteka, vakaro šou programa, daugybė parduotuvių, restoranai ir kt. Nakvynė keturvietėse laivo kajutėse.

2 diena. Ryte atplaukiame į Stokholmą. Apžvalginė ekskursija po didingą karališkąjį miestą, pastatytą 14-oje salų. Lankome įvairius objektus, tarp jų ir *Vaza* muziejų, kuriame eksponuojamas didingas, iš jūros dugno iškeltas XVII a. karališkasis karo laivas. 17.45 val. Išplau-

kiame į Taliną. Nakvynė laivo kajutėse.

3 diena. Ryte atplaukiame į Taliną. Apžvalginė ekskursijos po Taliną tęsinys. Aplankome įspūdingą Keila krioklį (5,5 m aukščio) ir Meilės tiltą. Pasižvalgome į Baltijos jūrą nuo skardžių, kokių nėra Lietuvoje. Kelionė per Estiją. Kelionė Latvijos vaizdinga Baltijos jūros pakrante vadinama *Saulėtu krantu*. Sustojimas prie jūros ir laisvas laikas.

Vėlai grįžtame į Lietuvą.

Į kainą įskaičiuota: kelionė autobusu, kuras, kelių mokesčiai, autobuso perkėlimas su keltu; dvi nakvynės keturvietėse kelto kajutėse, grupės vadovo – gido paslaugos; ekskursinė programa. Autobusas 49 vietų (be vairuotojo ir gido).

Kajutėje yra patalynė, rankšluosčiai, rozetės, kondicionierius, WC, dušas. Miegosime dvi naktis tose pat kajutėse. Valgyti galima laive arba įsidėti savo maisto.

Suaugusiems reikia turėti papildomai 150 Švedijos kronų arba 15 eurų laivo Vaza lankymui (kas norės); moksleiviai iki 18 metų laivą lanko nemokamai.

Kadangi susidaro labai daug norinčių, visi tikrai netilpsime. Jau dabar užsirašė 79 žmonės. Aišku, kažkiek atkris. Gidas Nerijus siūlo tiems, kurie netilps, važiuoti rugsėjo 13-14-15 d. Kaina ta pati. Kaip kasmet, dalį kelionės lėšų bendruomenės nariams ir rėmėjams dengsime iš surinktų 2 procentų. Tikiuosi, kad bendruomenės nariai sutilpsime į rugpjūčio mėnesio ekskursiją. Pinigai už kelionę bus renkami jau nuo kovo mėnesio, nes svarbu žinoti, kiek žmonių tikrai važiuos ir ar susidarys bent 20 žmonių grupė rugsėjo mėnesiui. Tada pasirinksite ir vietą autobuse.

Bendruomenės pirmininkė

A + A *Seniūnijoje**Sausio mėn. mirė**STASĖ GAIVENIENĖ, 70 m., Sėlės k.;**PETRAS STUNDŽIA 98 m. Daunorių k.;**RJMA DAINIENĖ, 57 m., Pilkėnių k.;**ONA ČIŽIENĖ, 91 m., Balčių k.****Užjaučiame artimuosius*****Nuotraukos**

Dainiaus Atkočiūno, Nijolės Šuminienės, Danguolės Trimonienės, Žymanto Trimonio, taip pat iš asmeninių archyvų;

Redagavo ir maketavo

Danguolė Trimonienė

Spausdino Utenos spaustuvė